

Univesitatea de studii Europene din Republica
Moldova

Psihodiagnoza

Metode nepsihometrice

A realizat: Levandovscaia Alexandra

A evaluat: Stavila Alina

Chişinău, 2016

Ca proces de evaluare psihologică a persoanei, psihodiagnosticul se bazează pe un sumum de informații utile despre subiect pe care le recoltează prin diverse tehnici în cadrul fiecărei metode. Informațiile pe baza cărora are loc evaluarea psihodiagnostică sunt obținute în principal prin tehnici de abordare directă a subiectului în care contactul examinator-subiect este nemijlocit, cum sunt: observația, convorbirea, metoda biografică, metoda testelor, analiza produselor activității. Există însă și tehnici indirecte care constau în analiza unor documente referitoare la subiect: documente de angajare, acte de studii, distincții, premii, curriculum vitae, relatări ale anturajului. Toate informațiile provenind din diverse surse privitoare la un subiect sunt cuprinse în dosarul de psihodignoză, care, de obicei, este structurat pe capitole sau secțiuni.

I. Anamneza

Anamneza constă în a sta de vorbă cu bolnavul despre boala sa și contextul ei. Se face în condiții de confort și liniște, se salută, se prezintă scopul discuției, nu se întrerupe brusc discuția, se cer date suplimentare cu tact.

Metode în anamneză:

Interviuul pacientului:

- anamneza pasivă (se lasă pacientul să vorbească)

- anamneza activă (i-se pun întrebări țintite)

Se pot folosi bilete de ieșire din spital sau alte acte medicale.

Se verifică exactitatea datelor. Subiectul relatează despre evenimentele mai importante din biografia sa care sunt într-o relație cauzală cu evenimentele prezente care fac obiectul psihodiagnozei.

Întrucât anamneza reprezintă percepția și în general trăirile subiectului în legătură cu evenimentele biografiei sale, prin această metodă accedem la motivațiile, aspirațiile, la concepțiile și atitudinile acestuia.

Este secvență a biografiei psihologice a unui subiect în vederea stabilirii originii și condițiilor dezvoltării unor particularități individuale cum sunt trăsăturile de caracter, sentimente, capacități, vocație, etc.

Prin anamneză psihologul sondează longitudinal evenimentele petrecute în trecutul unui subiect, sondează dezvoltarea sa psihologică precum și cadrul în care aceasta a avut loc pentru a dezvălui cauzele care au determinat starea actuală a subiectului investigat. Prin aceasta este posibil de realizat o psihodiagnoză etiologică. Psihanaliza consideră că amintirile traumatiche ale primei copilării reprezintă nucleul tendințelor fundamentale ale personalității adulte : " Copilul este parintele adultului". Totuși evenimentele primei copilării ne sunt mai degrabă transmise de către ceilalți. Datele anamnezei sunt interesante nu numai prin faptele evocate dar și prin cele omise.

Anamneza evoluează de la un plan general în care sunt reținute date generale privind evenimentele de viață către un plan mai particular unde atenția psihologului se focalizează pe evenimentele mai strâns legate cauzal cu simptomul sau elementul de conduită care a determinat psihodiagnosticul. Anamneza poate lua forme variate în funcție de vârstă, sexul, statutul civil, normalitatea sau tipul de deficit al celui aflat sub diagnoza psihică. Anamneza, dacă este standardizată devine interviu anamnestic.

II. Interviul

Interviul anamnestic combină caracteristicile anamnezei cu ale interviului. Interviul este deosebit utilizat în selecția profesională. Deși foarte utilizat de specialiști și mai ales de nespecialiști, interviul a beneficiat de o redusă atenție din partea cercetătorilor cu privire la calitățile sale metrologice. Se consideră că, durata interviului nu trebuie să fie mai mare de zece minute, deși aceasta depinde de importanța postului pentru care face obiectul selecției, de numărul candidaților și de ponderea interviului în economia programului de selecție.

Forma interviului este conversațională. Fiind o relație interpersonală, sunt de așteptat interferențe reciproce între evaluator și evaluat care pot modifica datele interviului. Se propune înlăturarea acestui dezavantaj prin structurarea interviului. Prin aceasta se renunță la avantajul principal al interviului, de a fi și de a genera prin aceasta, căi inedite de informare. Structura interviului se referă la gradul său de formalizare și la comportamentul standardizat al examinatorului.

III. Tehnicile biografice

Ele constau în colectarea de informații privind biografia unui subiect de la alte persoane care cunosc bine subiectul. Biografia deficienților furnizează informații prețioase cu caracter etiologic privind deficitul respectiv, modul în care subiectul a profitat de programul recuperatoriu sau eficacitatea mecanismelor compensatorii angajate. Deosebit de relevante sunt autobiografiile atât prin faptele relevate dar și prin atitudinea prezentă a subiectului față de ele. O formă standardizată de colectare a datelor autobiografice este "*curriculum vitae*", foarte întrebuințată și pe piața românească a muncii de după 1989. Lipsesc studiile de validare a acestui instrument de înregistrare a datelor biografice semnificative pentru reușita profesională, deși unii autori, mai preocupați de problemele de structură, decelează așa-zisele reguli de aur ale unui curriculum vitae, reguli care, odată respectate, ar spori șansele candidaților de a-i convinge pe manageri.

IV. Convorbirea

- Prin metoda socratică de convorbire interlocutorul se dezvăluie (nivel de cunoaștere, atitudini, motive, interese, etc.)
- Cadrul convorbirii este mai larg decât al anamnezei.
- Sondează: opiniile, concepția despre lume, atitudinile, calitatea expresiei verbale, mecanismele intelectuale, nivelul și calitatea informațiilor.

Tipurile de convorbiri pot fi clasificate astfel:

a)după metoda utilizată:

-convorbirea liberă - permite obținerea unei mari diversități de informație,dar greu de sistematizat și cuantificat.Are avantajul că permite analizarea unor planuri subiective complexe. Este o modalitate mai elastică,dar mai puțin riguroasă care permite exprimarea spontană a subiectului.

-convorbirea clinică se bazează pe realizarea prealabilă a unei scheme a raspunsurilor posibile. Această schemă este rezultatul unor studii psihologice aprofundate cu privire la fenomenul psihic investigat.

-convorbirea semidirijată este focalizată pe obiective precise,dar pe care psihologul nu le urmărește într-o ordine severă. Obiectivele urmărite poartă numele de criterii. Ele sunt: aspecte ale activității intelectuale, ale afectivității, moralității, sociabilității. Pot fi urmărite unul sau mai multe criterii în mod independent sau interferându-le.

-convorbirea dinamică . Specifică metodei psihanalitice. Subiectului i se prezintă o temă, este abordat un incident despre care subiectul vorbește liber , fără întrerupere . Prin mecanismele proiecției sunt relevate conflicte , obsesii, prejudecăți. În timpul monologului se produc deblocări ale complexelor latente.

-convorbirea reflexie . Subiectul este incitat să verbalizeze tot ceea ce gândește , în timp ce efectuează o activitate sau în timpul rezolvării unei probleme . Metoda a fost dezvoltată de introspecționiști . Pot fi evidențiate strategiile gândirii , complexitatea mecanismelor asociative , structura acestora.

-convorbirea dirijată sau structurată . Este un fel de chestionar oral . Subiecților le sunt adresate aceleași întrebări și în aceeași ordine.

b)după numărul de participanți :

-convorbire individuală.

-convorbire de grup,cu cele două tipuri (de grup dirijată, libera ,de gup.

c)dupa obiectivele urmarite:

-convorbirea cu scop diagnostic (investigarea inteligenței , personalității , sociabilității , atitudinilor , valorilor , opiniilor , cunostițelor).

- convorbirea cu scop psihoterapeutic .

- convorbirea cu scop de consilire (OSP, probleme personale, etc).

- convorbirea cu ocazia comunicarii rezultatelor examenului psihologic .

V. Observația

Reprezintă o metodă de bază , o modalitate de studiu , care stă la baza oricărui tip de experiment . Este cea mai veche metodă de cercetare din psihologie , utilizată atât în studiile de tip cantitativ, cât și în cele de tip calitativ . Observația cu scop psihodiagnostic constă în analiza metodică și intențională a comportamentului. Este un proces de colectare , de înregistrare selectivă de informații . Sunt înregistrate date care au valoare simptomatică pentru anumite caracteristici psihice ce constituie obiective urmărite de observație . Observația trebuie să se conformeze cerinței de criteriu , adică faptele înregistrate să aibă valoare diagnostică pentru procesele psihice investigate în cadrul ședinței de psihodiagnoză . Astfel , dacă dorim să diagnosticăm conduita inteligentă a subiectului ne vom focaliza în mod selectiv atenția observativă pe modalitatea de abordare a sarcinii : *Ce observam ?* :

a) *simptomatica stabilă* (trăsăturile bioconstituționale).

b) *simptomatica labilă* (multitudinea comportamentelor,conduitelor,flexibile și mobile verbale, motorii,mnezice,intelectuale,emoționale,etc).

Forme ale observației clasificate după:

- a) **orientarea observatorului**: autoobservație, observație propriu-zisă.
- b) **prezența-absența intenției**: întâmplătoare, sistematică.
- c) **prezența-absența observatorului**: directă, indirectă, cu observator uitat.
- d) **gradul de implicare a observatorului**: pasivă, activă.
- e) **criteriul timp**: continuă, discontinuă.
- f) **obiectiv**: integrală, selectivă.
- g) **observator participant**

Calitatea observației depinde de :

- *particularitățile observatorului* (capacitate de concentrare, tipologie)
- *condițiile observării*: scop precis, plan riguros, efectuarea unui număr optim de observații.
- *repere de control*-concepte psihologice operaționale.

Caracteristici:

- 1) are un caracter flexibil;
- 2) gradul de structurare poate varia de la un grad mare de structurare până la o situație liberă de orice tentă de urmărire sistematică;
- 3) observația se poate focaliza pe aspecte și dimensiuni specifice, înguste sau poate avea un caracter general.

Bibliografie:

1. <http://www.qreferat.com/referate/psihologie/Tehnici-nepsihometrice-de-cole553.php>
2. <http://www.scritub.com/medicina/Semiologia-medicala-Anamneza75779.php>
3. <http://www.scritub.com/sociologie/psihologie/METODA-OBSERVATIEI41826.php>